

Kehtna Kunstide Kool

ALTSARV, TENORI, BARITONI (EUFOONIUMI) ja BASSI PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA

Altsarv, tenori, baritoni, eufoniumi ja bassi õppekava eesmärgiks on anda õpilasele muusikalist haridust, kusjuures põhiaine on instrumendiõpe. Lisaks põhiainele läbib õpilane Solfedžo ja muusikaloo õppekava. Soovi ja kooli võimaluse korral on võimalik õppida teist instrumenti (lisapill). Oluline on praktiline musitseerimine nii solistina kui ansambelis ja /või orkestris. Koosmäng arendab partneritunnetust, dirigendi jälgimist, noodi jälgimise oskust ja annab esinemisjulgust ning - rõõmu.

Muusikaõpingud annavad lisaks konkreetsetele teadmistele ja oskustele õpilasele palju eluks vajalikku - otsuse- ja valiku tegemise julgust, iseseisva töö harjumust ja loovust, mis kõik aitavad toime tulla edaspidises elus mistahes erialal või ametis.

Pillimänguoskus annab inimesele võimaluse oma igapäevast elu emotsionaalselt tasakaalus hoida ja mitmekesistada seda nii aktiivselt (musitseerides) kui ka passiivselt (publikuna).

Õppeainete loetelu

Õppeaine	Eelkool	Põhiõpe							Lisaaasta	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	I	II
Altsarv, tenor, bariton (eufonium), bass	2 tundi	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Solfedžo		2	2	2	2	2	2	2	1*	1*
Muusikalugu					1	1	1	1		
Koosmäng (ansambel, orkester)*			1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*
Lisapill*				1*	1*	1*	1*	1*		

Selgitus: Tärniga märgitud osa õppekavast ja ainete loetelust tähistab seda, mida antakse õppuri soovi ja kooli võimaluste korral

Õppekava on jagatud kaheks astmeks: nooremaks (I-IV õppeaasta) ja vanemaks (V-VII õppeaasta).

Hindelised esinemised:

- I õppeaastal II, III ja IV õppeveerandil
- II – VI õppeaastal igal õppeveerandil
- VII õppeaastal vaid I poolaastal

- lisaõppes üks kord poolaastas
Hindelisel esinemisel esitatakse 2 teost peast.

Tehnilised arvestused:

Alates III klassist kaks korda õppeaastas
Tehniline arvestus sisaldab heliredelite ning etüüdide mängimist

Eksamid:

Üleminekueksam nooremast astmest vanemasse (IV õppeaasta kevadel) pillil ja solfedžos
Lõpueksamid vanema astme lõpus (VII õppeaasta kevadel) pillil ja solfedžos

AINEKAVAD

I Õppeaasta

Eesmärgid:

Õigete mänguvõtete omandamine

- Keha ja instrumendi õige hoid
- Hingamistehnika
- Suudimitehnika
- Käetehnika arendamine
- Spetsiaalsed üldfüüsilised ning hingamise-puhumisharjutused
- Ainult huulte vibreerimisharjutused
- Puhumis- ja intonatsiooni harjutused huulikuga
- Puhumisharjutused instrumendiga
- Mängutehnika omandamine instrumendiga
 - toonikvaliteet
 - noodikõrgused
 - artikulatsioon
 - dünaamika
 - rütmiline
 - intonatsioon

Nõuded tehnikale

Soovitatav mänguulatus - G-e

Artikulatsioon: detache ja legato

Heliredelid: B- ja F duur ning a-moll

Samas helistikes põhikolmkõla

Tehnilisel arvestusel esitada kaks etüüdi.

Nõudel repertuaarile

Mängida 10-15 harjutust, pala, etüüdi

Taktimõõdud: 4/4 ja 2/4

Tasemenäited:

D. Uber, Metoodika tromboonile I-IV

G. Pichhauerean. Preamble First Album for the Trombonist.
M. Zeinalova. Kogutud etüüdid // Album noorele trombonistile. Moskva 1987
T. Soosõrv. Trombooniõppe metoodika
D.Kabalevski. Väike polka
J. Brahms. Sepp
H.Albert . Andante
J.B. Lully. Menuett

II õppeaasta

Eesmärk

Õigete mänguvõtete kinnistamine ning arendamine

Tähelepanu keskendamine vaskpillide spetsiaalsete hingamis/suudimi/
puhumisharjutustele – nn „Ühe võtte“ ehk ülemheliridadel põhinevatele *legato/detache*
harjutustele.

Nõuded tehnikale

Soovitav mänguulatus F-es1.

Artikulation *detache ja legato*

Helistikud B-, F-, Es- ja C- duur ning d-, g-, a-, ja c- moll

Nõuded repertuaarile

Mängida 10-12 erineva karakteriga pala.

Taktimõõdud 4/4, 2/4 ja ¾

Tasemenäited:

L. Manzuo. Tromboonikool

M.Hejda. Algõpetus tromboonile

M. Zeinalova. Album noortele trombonistidele; Kogutud etüüdid, Kogumik „Maagiline tromboon“

G.P.Telemann . Con moto

L. Mozart. Trompeti hääl

A.T Gretšaninov. Rahvalaul

L.van Beethoven. Pidulik laul

F. Schubert. Ecossaises

Lastelaulud sobivas ulatuses

III õppeaasta

Nõuded tehnikale

Helistikud kahe võtmemärgini.

Lisaks kolmkõla põjikujule lühike arpeggio pööretega (4-noodi kaupa)

Nõuded repertuaarile

Õppeaasta jooksul omandada 10-12 erineva karakteriga teost

Taktimõõdud: 4/4, 2/4, 3/4, 3/8, 6/8

Tasemenäited:

V.Venglovski. Igapäevased harjutused; kogutud etüüdid

A.Gödike. Klassikaliste palade kogumik.

H. Müller. Palade kogumik

C.Colin. Suudimi paindlikkus: mänguulatus Fa-fa1

P.Tsaikovski. Väike prantsuse lauluke

J. Haydn. Andante

E. Matei. Saraband

L. Buthovera. Largo

D. šostakovits. Hällilaul

J.P. Rameau. Menuett

F.Steiner. Palade kogumik

IV Õppeaasta

Nõuded tehnikale

Helistikud kuni kolme võtmemärgini. Lisaks D7 ja VII 7 põhikuju.

Lihtsamate jazzstrijhide ja rütmidega tutvumine.

Taktimõõdud 4/4, 2/4, 2/2, 3/4, 3/8, 6/8, 9/8

Nõuded repertuaarile

Õppeaasta jooksul omandada 5-6 etüüdi, 4-6 pala, 1-2 suurvormi osa

Üleminekueksamil esitatavate teoste tasemenäited:

S.Hering: Etüüdide kogumik

Maagiline tromboon: kogumik

F. Steiner. Trombooni kool: kogumik. 8-10 pala

H. Müller. Palade kogumik

Feldstein, O'Reilly, J. Yamaha ansambli-orkestri mängu kool

E. Matei Tokaata

G.B.Pergolesi . Aaria

M. Ravel. Pavaan

L.van Beethoven. Marsi laul

J. Haydn. Andante

V. Kosenko. Scherzino

Üleminekueksamil esitada vähemalt 4 erineva karakteriga pala.

V õppeaasta

Nõuded tehnikale

Vabalt mängitav ulatus F-f1.

Heliredelid nelja võtmemärgini. D7,> VII 7. kromaatile helirida.

Nõuded repertuaarile

Õppeaasta jooksul omandada 6-7 etüüdi, 5-7 pala ja 1-3 suurvormi osa.

Taktimõõdud 4/4, 2/4, 2/2, 3/4, 5/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8

Taseme näited:

M. Zeinalova. Kogutud etüüdid

V. Venglovski. Igapäevased harjutused

A. Gödike. Seatud klassikaliste palade kogumik

H. Müller. Palade kogumik

B. Grigorjev. Kogutud etüüdid ja palad

G. Fr. Händel. Samson-aria

A. Gödike. Tants

M. Rakov. Laul

G. Bononcini. Rondo

I. Matteson. Saraband

VI õppeaasta

Nõuded tehnikale

Vabalt mängitav ulatus F-g1.

Heliredelid viie võtmemärgini. D7 ja > VII 7 põhikuju ja pöörded. Kromaatile helirida.

Nõuded repertuaarile

Õppeaasta jooksul omandada 7-8 etüüdi, 6-8 pala ja 2-4 suurvormi osa.

Taktimõõdud 4/4, 2/4, 2/2, 3/4, 5/4, 6/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8

Taseme näited:

V. Vengolovski. Igapäevased harjutused

C. Colin. Suudimi paindlikkusharjutused

B. Grigorjev. Etüüdide ja palade kogumik

H. Müller. Palade kogumik

S. Hering. Etüüdide kogumik

H. Müller. Trombooni tehnika kool

P. Tšaikovski. Kamarinskaja

M. Glinka. Hispaania laul
D. Šostakovitš. Intermezzo
F. Melinge. Meditatsioon; Menuett
R. Hofmann. 4 pala Concone teemal

VII õppeaasta

Eesmärgiks on mängida kogu repertuaar kauni tooniga ja tehniliselt ladusalt.
Nõuded tehnikale:
Heliredelid kuue-seitsme võtmemärgini. D7 ja > VII 7. Kromaatileine helirida.

Nõuded repertuaarile

Õppeaasta jooksul omandada 8-10 etüüdi, 6-8 pala ja 2-4 suurvormi osa.
Taktimõõdud 4/4, 2/4, 2/2, 3/4, 5/4, 6/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8

Taseme näited:

V. Venglovski. Kogutud etüüdid
B. Grigorjev. Etüüdide kogumik
H. Müller. Palade kogumik
A. Corelli. Adagio
V. Vivaldi. Allergo
J.S. Bach. Andante
F. Schubert. Hommikune serenaad
E. Böhemann. Sonatiin
S. Siora. Jazzwalzer
F. Malige: Väike kontsert
J. Haydn. Allergo
J.S. Bach. Ariooso
S. Rahmaninov. Prelüüd
B. Marcello. Sonaadid

Lõpueksamil esitada vähemalt 4 erineva karakteriga pala

IV SOLFEDŽO AINEKAVA

NOOREM ASTE

I ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: Rütmiõpetus. Laaditaju arendamine. Duur ja moll.

NÕUDED.

1) Meetrum ja rütm.

Rõhulised ja rõhutud taktiosad. Takt ja taktijoon. Taktidesse jaotamine. Lõpujoon. Kordusmärk. Taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4 = C. Taktiviipamise skeemid. Noodivältused ja pausid:

tervenoot tervepaus

poolnoot poolpaus

veerandnoot veerandpaus

kaheksandiknoot kaheksandikpaus

kuueteistkümnendiknoot kuueteistkümnendikpaus

(vt. ka lisa 1)

Rütmid: “ti-ti”; “tiri-tiri”; “ti-tiri”; “tiri-ti”; [“ta-i-ti”; “tai-ri”] (vt. lisa 2)

Eeltakt

2) Noodikirja algteadmised.

Noodijoonestik ja abijooned. Nootide asukohad noodijoonestikul. Noodivarte õigekiri.

Pauside kirjutamine.

Viiuli ja bassivõti. Nootide tähtnimed (silpnimed).

3) Helistikud.

Laadid: duur ja moll. Astmed ja astmetaju arendamine.

Helistikud. Duurid C, F, G, D ja loomulikud mollid a, d, e. Tervetoon ja pooltoon.

Paralleelhelistikud. Toonika. I asme (toonika) kolmõla. Juhtheli.

Märgid: diees, bemoll ja bekaar

Eakohased 1- ja 2- häälsed laulud, harjutused, kaanonid. Transponeerimine.

Improvisatsioon. Meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, sekvents, varieerimine).

4) Diktaat.

Suuline ja kirjalik mälu- ja rütmidiktaat. Pikkus 2-4 takti.

5) Tempo ja dünaamika mõiste.

6) Muusikaline vorm.

II ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: Molli kolm kuju - loomulik, harmooniline, meloodiline. Tutvumine intervallidega.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

Punkt noodi järel. Punkteeritud rütmid “tai-ri”; “ta-i-ti” (vt. lisa 3)

[Taktimõõt 3/8 ja lihtsamad rütmid selles taktimõõdus: (vt. lisa 4)]

2) Helistikud.

Kahe märgiga duurid ja mollid.

Molli 3 kaju: loomulik, harmooniline, meloodiline.

Heliredeli ehitus. Tervetoon ja pooltoon. Püsivad ja püsimatud ehk ebapüsivad astmed.

Püsimatute astmete lahendamine püsivatesse astmetesse. Lahendamise mõiste.

Tutvumine põhiastmete (I, IV, V) kolmkõladega.

Transponeerimine ja improvisatsioon.

3) Intervallid.

Tutvumine intervallidega.

Töö järgmiste intervallidega: p.1, p.8, p.5, p.4, s.3, v.3, s.2, v.2.

4) Diktaat.

Lihtne suuline ja kirjalik diktaat duuris ja mollis (4-8 takti).

Rütmidiktaat kuni 4 takti.

III ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: Lihtintervallid. Akordiõpetuse algus.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

3/8 taktimõõt. Grupeerimine. Taktiviipamine.

2) Helistikud.

Kolme märgiga duurid ja mollid. Mõiste: samanimelised helistikud.

Toonika kolmkõla pöörded: I, I6, I64. (Võib kasutada ka järgmisi tähistusi: duuris T, T6, T64; mollis t, t6, t64).

Kolmkõla helide nimetused; priim, terts, kvint.

Funktsionaalsuse mõiste. Toonika (I astme) kolmkõla (T, t).

Subdominant (IV astme) kolmkõla (S, s). Dominant (V astme) kolmkõla (D).

Põhikolmkõlade ehitamine ja laulmine duuris ja harmoonilises mollis. [Põhikolmkõlade kasutamine laulude saatmisel.]

3) Intervallid.

Töö järgmiste intervallidega: s.6, v.6, s.7, v.7. [s.7 lahendusega p.8, v.7 lahendustega s.3, v.3].

Intervallide suurus toonides. Intervallide pöörded. Intervallide ehitamine antud noodist üles ja alla.

4) Diktaat.

Suuline ja kirjalik diktaat (4-8 takti). Rütmidiktaat kuni 4 takti.

IV ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: Akordide ehitamine ja laulmine duuris ning harmoonilises mollis, toonikakolmkõla pöörded, põhikolmkõlad põhikujus, D7 lahendusega.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

Taktimõõt 3/8. Rütmi grupid kuueteistkümnendiknootidega.

Taktimõõt 6/8 ja viipamise skeem. [Triool (vt. lisa 5) ja sünkoop "ti-ta-ti"(vt. lisa 6)].

2) Helistikud.

Nelja märgiga duurid ja mollid.

3) Intervallid.

Lihtintervallide kordamine. Intervallide järgnevuste laulmine ja kuulamine.

[<2 harmoonilises mollis.]

4) Akordid.

Dominantseptakord V7 (D7) lahendusega duuris ja harmoonilises mollis. [Harmooniline järgnevus 4 takti]

5) Diktaat.

Diktaat duuris ja mollis 8 takti. Rütmidiktaat 4-6 takti.

Noorema astme lõpueksam

Kirjalik:

1. Diktaat 8 takti 2/4 või 3/4 taktimõõdus, ilma eeltaktita. Kirjutamise aeg kuni 30 minutit, mängitakse kuni 12 korda.

2. Kõlade määramine (kuulamine) koosneb kaheksast küsimusest intervallide ja akordide kohta. Kooskõla mängitakse kaks korda.

3. Rütmidiktaat 4-6 takti 2/4 või 3/4 taktimõõdus; mängitakse kuni 6 korda.

4. Teooria ainekava ulatuses.

Kirjaliku eksami hindamisel on suurema tähtsusega 1 ja 2 punkt (kokku 2/3 hindest).

Rütmidiktaat ja teooria annavad 1/3 hindest.

Suuline (vastavalt piletile):

1. Duuri heliredeli (kuni 4 märgini) laulmine koos sama duuri toonika kolmkõla pöörete või põhikolmkõladega ja dominantseptakordi laulmine lahendusega

Või

mollis laulmine (2 märgini). Loomulik moll koos toonika kolmkõla pööretega või harmooniline või melodiline moll koos põhikolmkõladega.

2. Vööra harjutuse laulmine duuris (kuni 2 märgini helistikes).

3. Üks harjutus aasta jooksul õpitud 10 - 12 harjutuse hulgast. Need harjutused peab kool kindlaks määrama ja õpilastele teadma andma

IV veerandi alguses.

4. Rütmi harjutuse koputamine (8 takti: 2/4 või 3/4 taktimõõdus).

VANEM ASTE

V ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: Suurendatud ja vähendatud intervallid. Põhikolmkõlade pöörded duuris ja mollis.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

6/8 taktimõõt. Rütmi grupid kuueteistkümnendiknootidega. Grupeerimine. Süntkoop (vt. lisa 7), triool (vt. lisa 8). Pidekaare lihtsamad variandid:(vt. lisa 9)

2) Helistikud.

Viie märgiga duurid ja mollid.

3) Intervallid.

Lihtintervallide ehitamine ja laulmine helistikus ning antud noodist üles ja alla.

Intervallide järgnevuste laulmine ja kuulamine.

Suurendatud ja vähendatud intervallid lahendustega duuris ja harmoonilises mollis.

<4 IV astmelt lahendusega v.6 duuris, s.6 mollis, >5 VII astmelt lahendusega s.3 duuris,

v.3 mollis. Harmoonilises mollis <2 VI astmelt lahendusega p.4,

>7 VII astmelt lahendusega p.5.

4) Akordid.

Põhikolmkõlade pöörded. >VII lahendusega duuris ja harmoonilises mollis.

Akordide tähistused astmenumbritega.

Kadentsid: lihtkadentsid - autentne (I V I) ja plagaalne (I IV I);

liitkadentsi esimene (I IV V I) ja tene kuju (I IV K64 V I).

Harmoonilised järgnevused 4 kuni 8 takti.

[Dominantseptakordi pöörded].

VI ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: Dominantseptakordi pöörded lahendustega duuris ja mollis.

Harmooniline duur. Neljahäälsed järgnevused.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

Pidekaarega rütmid (vt. lisa 10)

[Keerukamad variandid (vt. lisa 11)]

6/8 taktimõõdu punkteeritud rütmid. Taktimõõdud 2/2, 3/2 ja 6/4.

2) Helistikud.

Kuue märgiga duurid ja mollid.

Harmooniline duur.

Kromaatilised läbiminevad ja abihelid.
[Mõisted: kaldumine ja modulatsioon].

3) Intervallid.

Harmoonilises duuris <2 VI astmelt lahendusega p.4; >7 VII astmelt lahendusega p.5.
Ehitamine ja laulmine.

4) Akordid.

Põhikolmkõlad harmoonilises duuris.

Dominantseptakordi pöörded lahendusega duuris ja harmoonilises mollis:

I pööre V65 (D65) lahendusega I (T, t); II pööre V43 (D43) lahendusega I (T, t),

III pööre V2 (D2) lahendusega I6 (T6, t6).

Neljahäälsete harmooniliste järgnevuste (4-8 takti) kuulamine ja laulmine.

[v.VII7 ja >VII7 ehitamine ja lahendamine duuris ja harmoonilises mollis].

5) Diktaat.

[Üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega].

VII ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: Intervallid ja akordid. Ehitamine, kuulamine, laulmine.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

Keerukamad süngoobid (vt. lisa 12) ja pidekaarega rütmid (vt. lisa 13).

Segataktimõõt. Vahelduvtaktimõõt.

2) Laadid.

Seitsme märgiga duurid ja mollid.

Kaldumine ja modulatsioon. I järgu sugulushelistikud.

[Pentatoonika. Diatoonilised laadid. Kromaatiline duur ja moll. Ehitamine ja laulmine].

3) Intervallid.

Kõikide läbivõetud intervallide kordamine.

[>5 II astmelt lahendusega v.3 ja <4 VI astmelt lahendusega s.6 harmoonilises duuris]

4) Akordid.

v.VII7 põhikujus lahendusega duuris, >VII7 põhikujus lahendusega harmoonilises duuris ja harmoonilises mollis.

II7 põhikujus duuris ja mollis.

Tutvumine akordimärkidega.

Neljahäälsed harmoonilised järgnevused. [II; III ja VI astme kolmkõlad].

5) Diktaat.

Üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega.

Vanema astme lõpueksam.

Kirjalik:

1. Diktaat - 2 erineva raskusastmega varianti, üks neist 6/8 taktimõõdus. Kirjutamise aeg maksimaalselt 30 minutit, mängitakse kuni 12 korda.
2. Järgnevus kitsas seades; 8 takti (kaks erinevat varianti). Mängitakse harmooniliselt kuni 6 korda.
3. Kõlade määramine (kuulamine) 8 küsimust; mängitakse harmooniliselt.
4. Teooria kogu ainekava ulatuses. Küsimused sisaldavad intervallide ja akordide ehtiamist ja määramist kuni 5 märgiga helistikes ja paralleelhelistiku ning võtmemärkide määramist kuni 7 märgiga helistikes (viuli- ja bassivõtmes).

Suuline (vastavalt piletile):

1. Heliredeli laulmine lisadega: loomulik või harmooniline duur või harmooniline või meloodiline moll (kuni 6 märgini helistikes); lisaks põhikolmkõlad, üks dominantseptakordi pööre või juhtseptakord ja üks suurendatud või vähendatud intervall lauldud helistikus.
või
laulda kaks lihtintervalli antud noodist üles või alla ja kaks akordi antud helistikus
või
laulda järgnevus 4-6 takti (nt. I V64 I6 V43 I IV64 I).
NB! Toodud kolmest variandist tuleb vastata vähemalt ühele (kooli valikul).
2. Rütmiharjutuse koputamine (8 takti).
3. Võõra harjutuse laulmine kuni 4 märgini helistikes.
[Aasta jooksul õpitud harjutuse laulmine].

LISAÕPE

1) Laadid.

Pentatoonika. Diatoonilised laadid. Vahelduvlaad. Kromaatileine duur ja moll. Ehitamine ja laulmine.
Kaldumine ja modulatsioon. I järgu sugulushelistikud.

2) Intervallid.

Harmoonilisele duurile iseloomulikud intervallid: <4 VI astmelt lahendusega
>5 II astmelt lahendusega v.3.
Liitintervallid.

3) Akordid.

Harmoonilises duuris >II lahendusega I6 ja II7 pööretega.
Kõrvalastmete kolmkõlad, II6.
Katkestatud kadents.

4) Diktaat.

1-2 häälna (kromaatilised helid, kaldumine, modulatsioon).

V MUUSIKALOO AINEKAVA

III ja IV ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Avardada õpilaste silmaringi, õppida tundma elementaarseid muusikalisi termineid, õppida teadlikult muusikat kuulama ja seda mõistma. Anda ülevaade eesti rahvamuusikast. Oluline on, et õpilane oskaks seostada muusikaloo õppeaines õpitut nii pillitunnis omandatavaga kui igapäevase ümbritseva muusikaeluga.

ÕPPESISU:

Muusikaline heli. Heli omadused. Heli teekond tekkimisest kuulajani. Akustika aabitsatõed. Muusika väljendusvahendid: meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber, register, kooskõla (harmonia), faktuur.

Eesti rahvamuusika. Vanem ja uuem rahvalaul. Rahvapillid ja pillilood. Rahvatantsud. Vokaalmuusika. Laulud. Rahvalikud laulud. Pop-laulud. Ansamblid. Koorid. Nende koosseis.

Instrumentaalmuusika. Sümfoniaorkestri pillid partituuri järjekorras. Pillirühmadest moodustuvad ansamblid (puupuhkpillikvartett jne.). Kokkuvõtteks, partituuri järjekorra kinnistamiseks B. Britteni variatsioonid Purcelli teemale. Orel ja klaver (kaks kuningat). Süntesaator (kas kroonprints?).

Pillid, mida tavaliselt sümfoniaorkestri põhikoosseisus ei esine. Instrumentaalansamblid ja orkestrid.

- Programm-muusika
- S. Prokofjev. Petja ja hunt
- C. Saint-Saens. Loomade karneval
- A. Marguste. Punane raamat
- A. Vivaldi. Aastaajad
- E. Grieg. Süit Peer Gynt
- M. Mussorgski. Pildid näituselt

Helitööde ülesehitus. Kuulamisülesannete kasutamise meetodika omandamine. Ühe- ja kahejaoline ülesehitus. Kolmejaoline vorm. Liht- ja liitvorm (kahe- ja kolmeosaline). Variatsioonid. Rondo.

Tantsud. Ajaloolised tantsud: pavaan, galjard, braanl; menuett, gavott, ekossees; polonees, masurka, krakovjakk, polka, booloro, tšardaš, valss, habaneera, tango. Tantsusüit. Aasia, aafrika, ladina-ameerika rütmid. Peotantsud. Kaasaegsed tantsud. Ballett.

Lavamuusika. Muusika sõnalavastuses. Ooper. Rock-ooper. Operetid. Muusikal.

V ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Kultuurilise maailmapildi avardamine, anda ülevaade keskaja muusikast klassitsismini, leida ühiseid jooni kunstiga. Õppida kuulama ja eristama erinevate stiilide ja heliloojate loomingut.

ÕPPESISU:

Keskaeg. Romaani ja gooti stiil. Gregooriuse laul. Varajane mitmehäälsus. Organum, motett. Rüütli laul. (Kasutada T. Siitani koostatud kassette ja konspekte.)

Renessanss. Ajastu üldisloomustus, võrdlus keskajaga. Uued ilmalikud laulužanrid: ballata, madrigal. Pime muusik Firenzest Francesco Landino. Madalmaade koolkond, selle tähtsus polüfoonilise muusika arengus. Tähtsamad esindajad. Renessansi ajastul kasutatud pillidest.

Barokk. Ajastu üldisloomustus, võrdlus renessansiga. Muusika iseloomustus, tähtsamad žanrid.

Johann Sebastian Bach. Inventsioonid, prelüüdid ja fuugad(HTK). Oreliteosed. Passacaglia ja fuuga c-moll. Orelitokaata ja fuuga d-moll.

Concerto grosso mõiste. Brandenburgi kontserdid. Vokaalmuusika. Mõni aaria või kantaadi osa.

Klassitsism. Üldisloomustus. Uue helikeele võrdlus barokiga. Uued žanrid.

Joseph Haydn. Sümfoonia mõiste ja ülesehitus. Sonaat allegro vorm.

Instrumentaalkontsert. Keelpillikvartett. Sümfoonia nr. 103 Es-duur. Kontsert trompetile ja orkestrile Es-duur. Divertisment op. 3 nr. 5 F-duur.

Wolfgang Amadeus Mozart. Imelapse periood. Sümfoonia nr. 40 g-moll. Klaverisonaat k. 331 A-duur. Serenaad "Väike öömuusika".

Ülevaade ooperiloomingust. Katkendid ooperitest "Figaro pulm", "Don Giovanni", "Võlulööb". Reekviemi mõiste. Osad "Reekviemist" (nr. 1 "Requiem", nr. 2 "Dies irae", nr. 7 "Lacrymosa").

Ludvig van Beethoven. Helikeele erinevus võrrelduna Haydni ja Mozarti loominguga.

Klaverisonaat op. 13 nr. 8 c-moll "Pateetiline". Klaverisonaat op. 27 nr. 2 cis-moll

"Kuupaiste". Klaverisonaat op. 57 nr. 23 f-moll "Appassionata". Sümfoonia nr. 5.

Sümfoonia nr. 9 (katkend sümfoonia lõpust - kooriga).

VI ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Anda ülevaade romantismi põhijoontest kõikides kunsti liikides. Tutvumine romantismi perioodi tähtsamate heliloojate elulugude ja loominguga.

ÕPPESISU:

Romantism. Romantismi põhijooned kõikides kunstides.

Franz Schubert. Laululooming. Laulud "Forell", "Muusikale", "Ave Maria". Ballaad "Metshaldjas". Laulutsüklid. Kaunis Möldrineiu ("Rändamine", "Kuhu", "Kütt", "Mölder

ja oja"). Klaverimuusika. Valsid, muusikalised hetked, marsid. Kammermuusika. Kvintett klaverile, viiulile, violale, tšellole, kontrabassile D-duur op. 114 ("Forellkvintett"). Sümfooniad. Sümfoonia nr. 8 ("Lõpetamata") 1. osa.

Fryderyk Franciszek Chopin. Etüüdid. Etüüd op. 10 nr. 3 E-duur, nr. 12 c-moll. Etüüd op. 25 nr. 1 As-duur. Prelüüdid. Prelüüd op. 28 nr. 15 Des-duur, op. 28 nr. 4 e-moll. Poloneesid. Polonees op. nr. 1 A-duur, op. 53 A-duur. Masurkad. Masurka op. 67 nr. 4 a-moll, op. 68 nr. 3 F-duur. Valsid. Valss op. 67 nr. 2 Cis-duur, op. 64 nr. 1 Des-duur.

Robert Schumann. Klaverimuusika. Klaveripalade tsükkel "Karneval" ("Eusebius", "Florestan", "Chiarina", "Davidsbündlerite marss"). Klaveripalade tsükkel "Lastestseenid" ("Unistus").

Ferenc Liszt. Klaverilooming. Mefisto-valss. Nokturn "Armuunelmad". Etüüd nr. 2 "Gnoomide ringmäng".
Rahvusromantism

Norra muusika. Norra rahvusmuusika.
Edvard Grieg. Klaveripalad. Orkestrimuusika.
Muusika H. Ibseni draamale "Peer Gynt". Kontsert klaverile ja orkestrile a-moll.

Soome muusika. Soome rahvalaul. Seos eesti muusikaga. "Hümn". "Porilaste marss".
Eino Juhani Rautavaara "Cantus arcticus" 3. osa "Luigelend".
Jean Sibelius. Sümfooniline poem "Finlandia". "Kurb valss". Sümfoonia nr. 2 IV osa. Süit viiulile ja keelpilliorkestrile III osa "Suvel"
Rootsi muusika. Rootsi rahvamuusika. Rahvuslik pillimuusika.
Hugo Alfven. Rootsi polka (Polka frDn Roslagen). Karjasetüdraku tants. Rootsi rapsoodia nr. 1.

Baltimaade muusika
Läti muusika. Läti rahvamuusika. Piirialade rahvalaulude sarnasus. Cimze seminari osa eesti muusikakultuuris. Ühislauluvara.
Alfred Kalninš
Leedu muusika. Sutartines kui kogu maailma ulatuses ainulaadne nähtus.
Mikalojus Ciurlionis. Helilooja ja kunstnik. Sümfooniline poem "Mets". Sümfooniline poem "Meri".

Vene muusika
Rahvalaulust Glinkani.
Mihhail Glinka. Orkestrimuusika. Sümfooniline fantaasia "Kamarinskaja".
Kontsertavamängud "Aragoni hota", "Öö Madridis". Ooperid. Ooperi "Ruslan ja Ludmilla" avamäng.
Vene muusikaelu 19. saj. II poolel. Võimas rühm.
Aleksander Borodin. Ooper "Vürst Igor". Polovetside tantsud. Sümfoonia nr. 2 h-moll "Vägilassümfoonia" I osa.

Modest Mussorgski. Laulud "Kirp", "Hällilaul Jerom; kale". Klaveripalade tsükkel "Pildid näituselt".

Nikolai Rimski-Korsakov. Sümfooniline süit "Šeherezade". Ooper "Muinasjutt tsaar Saltanist", ("Kimalase lend").

Pjotr Tšaikovski. Klaveripalade tsükkel "Aastaajad" (2-3pala). Kontsert klaverile ja orkestrile nr. 1. Sümfooniad. Sümfoonia nr. 5. Ooperid. Ooper "Jevgeni Onegin" (sissejuhatus, Tatjana ja Olga duett, Tatjana kirjastseen, Onegini aaria). Balletid. Numbrid ballettidest "Pähklipureja", "Uinuv kaunitar", "Luikede järv".

Sergei Prokofjev. Balletid. Ballett "Romeo ja Julia" ("Tütarlaps Julia", "Montecchi ja Capuletti", "Rüütlite tants"). Sümfooniad. Sümfoonia nr. 1 ("Klassikaline"). Sümfoonia nr. 7 ("Noorte").

Dmitri Šostakovitš. Prelüüdid ja fuugad. Sümfoonia nr. V. Filmimuusika. (Romanss filmist "Kiin".)

VII ÖPPEAASTA

EESMÄRGID:

Anda ülevaade Eesti muusikakultuurist. Tutvumine silmapaistvamate heliloojate elulugude ja loominguga. Rikastada õpilaste tundeelu õppides teadlikult kuulama ja tunnetama erinevate heliloojate teoseid.

ÕPPESISU:

Eesti rahvusliku muusikakultuuri tekkimine 19. saj. keskel. Laulu- ja mänguseltsid, nende osatähtsus koorilaulu arengus.

Esimesed üldlaulupeod. J. W. Jannseni tegevus I üldlaulupeo organiseerimisel. Lõhe klerikaalse ja demokraatliku rahvusliku liikumise leeri vahel. Laulupidude repertuaar, kunstiline külg ja nende tähtsus eesti muusikas.

Eesti rahvusliku heliloomingu teerajajad A. Kunileid, A. Thomson, Fr. Säebelmann, K. A. Hermann. Nende elu ja looming.

Esimesed professionaalse haridusega heliloojad J. Kappel, M. Härma, K. Türrpu. I sümfooniaorkestri loomine 1900. a. A. Läte poolt. Tema looming ja muusikaline tegevus sajandialguse Tartus.

Esimesed kompositsioonilase eriharidusega heliloojad R. Tobias ja A. Kapp. Nende osa eesti sümfoonilise muusika arendamises. (Avamängud "Julius Caesar" ja "Don Carlos".) Esimene eesti klaverikontsert. R. Tobiase "Kontsertpala". Esimesed oratooriumid (R. Tobiase "Joonase lähetamine" ja A. Kapi "Hiiob").

Põhjamaise helikeele taotlused H. Elleri instrumentaalmuusikas. (Sümfooniline poem "Koit"). Tema viuli- ja klaveripalad.

E. Tubin - Eesti suurim sümfonist, esimese eesti balleti "Kratt" looja. (Katkend mõnest sümfooniast ja balletist "Kratt".)

Rahvusliku koorilaulu areng - M. Saar ja C. Kreek. Rahvaviiside arendusvõtted nende koorilauludes. Näiteid M. Saare klaveripaladest ja soololauludest. Vaimulikud rahvaviisid C.Kreegi loomingus. Katkend "Eesti reekviemist".

Rahvamuusika kasutamine V. Tormise muusikas. Võrdlus M.Härma, M. Saare ja C. Kreegiga. Näited - "Eesti kalendrilauludest", "Ingerimaa õhtud" jm.

Uute muusikaväljendusvahendite areng 1960. aastate instrumentaalmuusikas:
Neoklassitsism (E. Tamberg "Concerto grosso", J. Rääts "Kontsert kammerorkestrile", A. Pärt "Partita").

Kollaaž (A. Pärt "Kollaaž BACH").

Aleatoorika (J. Koha "Rondo").

Dodekafoonia (A. Pärt "Nekroloog").

A. Pärdi loomingu kaks perioodi.

Uusi jooni XX saj. II poolel sündinud heliloojate loomingus. L. Sumera, E.-S. Tüür jt.
Ülevaade eesti ooperi arengust. E. Aav, E. Kapp, V. Kapp, G. Ernesaks, E. Tamberg.